

CIUTADÀ Z, MIRAR EL PASSAT SENSE VERGONYA

Antonio Asensio: «El govern odia la premsa»

Antonio Asensio, president del Grupo Z, fa repàs en aquesta entrevista del passat i el futur del seu *lidding* periodístic, un dels més importants d'Europa. Un canal de televisió privada, un diari i una revista estatal són ara els projectes més immediats.

Fúlvia Nicolàs

Té quaranta anys, va nàixer a Barcelona, fill d'immigrants, i presideix l'imperi periodístic més important de l'estat, un dels primers d'Europa. El Grupo Z, nascut l'any 76 amb la revista *Interviú*, agrupa ara una quinzena d'empreses, edita prop de vint publicacions i factura anualment una xifra —oficial— superior als 30.000 milions de pessetes, mentre va vinculant-se a noms tan coneguts en el ram com Berlusconi, a Itàlia, o Berthelsmann, a Alemanya Federal.

Antonio Asensio Pizarro té figura de *bailaor* i la discreció del que se sap limitat per una curta formació acadèmica i ha renunciat amb elegància a fer un curset ràpid de vernís cultural per a executius amb compromisos d'altura. És aquesta discreció, potser, i l'escassa grandiloquència amb què explica èxits i fracassos, el que fa tolerable parlar amb un senyor, com ell, que compta els milers de milions amb els dits de mans i peus, i pot ser interromput a mitja conversa per una trucada de La Moncloa.

La seua cordialitat, però, és inaccessible: el to uniforme amb què parla, els sobtats rampells d'humilitat que deixen sense resposta i els tòpics ben apresos amb què respon preguntes més o menys obligades retraten l'empresari que sap que, passe el que passe, en el fons no té gaire a perdre. Tres grans retrats de Chantal, l'esposa, i les dues filles presideixen el despatx del qui fou un dia no molt llunyà rei del «destape» i els papers de sal grossa.

No amaga que tant ell com les seues publicacions han sabut adaptar-se als temps que corren. La sang, la cuixa i

l'escàndol dels primers anys, administrats amb intel·ligència, iniciaren el capital amb què el seriós i una mica trist Asensio d'ara mateix presenta llibres al costat de Felipe Gonzalez, inaugura el *Diari de Barcelona* amb Pujol i Maragall o conversa relaxadament amb Berlusconi sobre la «seua» futura televisió privada. Està ben disposat a discutir amb qui siga que la cosa paga la pena.

—*¿Li agrada, el nou Diari de Barcelona?*

—Sí, ja ho crec, que m'agrada. I tenint en compte que encara té només dos mesos i uns dies de vida, crec que anirà millorant, és clar.

—*¿Els resulta rendible, ja? No parle només de diners...*

—És difícil de dir-ho, encara és massa d'hora. En qualsevol cas, esperem que arribarà a ser-ho cap al segon any. Ara, el que puc dir és que està dins del que teníem pressupostat i esperàvem com a empresa —amb la nostra participació del 40 per cent en el projecte—, i, de fet, en venda va bé i en publicitat ja està per damunt de les previsions.

—*En principi resultà una mica estrany: el Grupo Z invertint en premsa en català.*

—*¿Per què, estrany? El Grupo Z és una empresa catalana i jo ho sóc també, encara que sigui castellanoparlant. Crec que feia falta una premsa diària en català diferent a la que ja hi havia, i en aquesta línia està el nou Diari de Barcelona.*

En el futur cada vegada serà més important la premsa en català, ja estan pu-

«El Grupo Z és una empresa catalana».

DOMÈNEC UMBERT

jant molt els índexs de lectura, hi ha moltes revistes, com EL TEMPS, i premsa no diària, augmentant constantment de vendes... estic segur que tot plegat anirà augmentant.

—*Tenen més projectes en català, doncs.*

—Pel que fa a premsa, no. Però Edicions B., que és la nostra última creació, sí que està treient llibres en català.

—*¿I en televisió? Televisió privada en català, vull dir.*

—Això sí, el que passa és que nosaltres

ho veiem com un tot; una televisió privada estatal amb les seves hores independents per a Catalunya i algunes altres autonomies. Això serà rendible. Segurament en el nostre projecte de televisió privada hi haurà unes hores en català, i bastant àmplies. En teníem previstes, fins i tot, unes sis diàries.

—*Ara, premsa diària i no diària, editorials, impremses, immobiliàries, caramels explosius, agències de viatges i laboratoris farmacèutics, entre d'altres coses. ¿Què passa, amb la ràdio i la televisió?*

—De ràdio, ara en tenim poca cosa. En alguns llocs tenim emissores llogades, com a Oviedo... però, en general, el tema de la ràdio, l'hem deixat córrer. Obviament, el gran objectiu és la televisió.

—*¿Que és el mateix que dir Univisión, S. A.?*

—Doncs a veure que passa amb això. Estem a l'expectativa de si el govern espanyol millora i accelera la llei, que ja està al Parlament. Crec que podem comptar amb la televisió privada, però no abans del 1990, i mira que jo sóc optimista respecte a la llei que s'ha presentat al Parlament. I també ho soc, és clar, amb Univisión, S.A.; em pense

que tindrem opció a un dels tres canals.

—*Supose que els contactes amb Berlusconi vénen d'aquí.*

—Sí, tenen a veure amb Univisión, però no només amb això. Ell té revistes a Itàlia, nosaltres les tenim ací i podem, per exemple, fer-ne alguna d'ell aquí, i ell alguna nostra allí... Parlar de Berlusconi comença a ser parlar també de premsa, no tan sols de televisió; ell ja té un diari important. *Il Messagero*, d'Indro Montanelli, i cinc o sis revistes, entre les quals hi ha les de més difusió a Itàlia.

—*No és l'únic projecte europeu en què participa el Grupo Z.*

—Bé, tenim accions al diari *Le Matin*, i en alguns altres llocs. Amb Bertelsmann, d'Alemanya, participem en el projecte d'Eurohuego, en el qual som socis minoritaris, i que hem aconseguit que s'instal·le aquí, a Catalunya. És l'empresa d'edició més important d'aquests moments, tècnicament al nivell de les millors, o de la millor, del món. Però tornant a la comunicació, és que estic convençut que el seu futur ve donat per una concentració de mitjans, però una concentració que es refereix al marc europeu, i a tot el món. D'ací a vint anys serà molt difícil que hi hagi un grup important en solitari a cada país. Cada vegada serà més fàcil tenir connexions entre tots els països per cobrir la informació, i això encara està més clar si parlem de televisió. Produir conjuntament, comprar unes olimpíades conjuntament, arribar a acords amb grups importants d'altres països, serà una obligació, no una devoció. En pocs anys, una obligació inevitable.

—*¿Com són les relacions del govern de l'estat amb un grup periodístic de l'envergadura de Z?*

—Les relacions de Z amb el govern són les relacions normals, les que un grup normal hauria de tenir. Les relacions del govern amb la premsa són les que no són normals, perquè l'actual govern està molt dolgut, en general, contra tots els mitjans i tots els grups de premsa del país, i considera que la premsa en general els és contrària. Crec que, en general, estan equivocats; quan la premsa és crítica amb aquest govern, compleix unes obligacions; sempre cal ser crític amb qui exerceix el govern. I la informació, no ho oblidem, és poder. La premsa el té —i molt—, en tant que porta la informació al ciutadà, que ha de triar.

—*¿Tem la premsa el govern?*

—Jo crec que el govern no tem la premsa, el govern l'odia.

—*¿I què odia la premsa, la seva premsa, del govern?*

—Nosaltres res, ni cap d'aquest ni cap a cap d'altre. Volem que faça el millor pel país.

—*Aquest, però, sembla que el Grupo Z l'odia encara menys que a qualsevol altre.*

—La veritat és que l'esperàvem amb molta alegria. Nosaltres tenim un talant progressista independent, i pensàvem que podria aportar moltes coses. En algunes ens ha defraudat molt, és cert, però crec que n'hi ha d'altres de molt positives. No podem ser tan crítics a mitjan termini, correm el risc que ens passe el que passà amb Suárez, que tots —ho dic en general— el volguérem traure fora, i ara tot és haver de reconèixer que va fer moltes coses i ben fetes. Aquest govern ha comès molts errors, però també ha tingut èxits importants: l'ingrés en la CEE, el tema de l'OTAN, que es resolgué d'una manera bastant lògica, els inversionistes tenim un bon futur econòmic... i també la televisió privada, que, bé o malament, aquest govern serà el que al final la donarà.

—*¿És molt difícil mantenir la independència periodística quan s'arriba tan amunt?*

—Molt ¡i tant! Però la independència és una paraula preciosa, que sona molt bé, però que al capdavant resulta tan difícil de mantenir, perquè el periodisme, siga escrit o àudio-visual, per molta tècnica que tinga, sempre està fet per persones, i totes les persones tenim unes tendències naturals que resulta molt difícil tractar d'evitar quan s'està fent un treball tant particular com escriure una crònica o un article. És impossible mantenir la independència absoluta, però tractem d'acostar-nos-hi al màxim. ¿Com? Doncs fixant grans professionals i de distintes tendències.

—*¿I li sona molt sovint, el «telèfon roig»?*

—No sona. Sincerament, no sona. Potser a altres mitjans de premsa els pot sonar; a nosaltres, no. Ja ens coneixen. No tracten de pressionar-nos perquè saben que no ens deixem. Altres governs sí ho intentaren, però ara ja no. Van ser molt bèsties, anys ençà, però crec que ja se sap que nosaltres no hi juguem, a això.

—*¿Quina diferència hi ha entre ser gran empresari de premsa i gran empresari de qualsevol altra cosa?*

—Supose que és més dur ser-ho de premsa, perquè té els mateixos problemes que pot tenir qualsevol altre sector de la indústria —econòmics, administratius...— però, a més, afegits al fet que la premsa és una cosa pública, que sempre ets a la vista de l'opinió públi-

ca, que treballes amb informacions que sempre perjudiquen o beneficien algú, que crees opinió... Un senyor que fa sabates només s'ha de preocupar que siguin bones, barates i es venguen bé. La premsa, a més, s'ha de preocupar de ser independent, rigorosa i resignar-se a aixecar cada dia simpaties i antipaties.

—*Doncs alguna cosa ha de tenir de gratificant, perquè vosté fa cara d'agradar-li.*

—Supose que sí... A mi, m'agrada moltíssim, és cert. Potser perquè, ja de molt jove, als disset anys, vaig començar a tenir relacions amb indústries de premsa, algunes ja desaparegudes, com el *Correo Catalán*. Crec que és una cosa visceral. Sense molt d'entusiasme ningú no duraria massa fent d'empresari de premsa, perquè no és un factor que siga econòmicament molt rendible, tampoc. Però, quan estic molt cansat, em pregunte si tot això paga la pena, tot aquest treball i aquest esforç. Sempre m'acabe responent que sí, perquè realment m'agrada el que estic fent.

—*¿De quina pasta cal estar fet, per*

«Les relacions del govern amb la premsa són les que no són normals».

periòdic sensacionalista.

—Se sol acusar el Grupo Z de ser un imperi bastit sobre els resultats de quaranta anys de repressió: cuixa, mameixa, sang i escàndol eren els ingredients d'Interviú, que fou continuat ben aviat dins del mateix grup per un seguit de revistes pornogràfiques.

—Sí, sí, d'això se'ns pot acusar. Fa dotze anys que hi ha el Grupo Z i se'ns pot acusar, o se'm pot acusar, jo mateix ja ho dic, que *Interviú* fou la suma d'una sèrie de dèficits. Ens preguntàrem: «¿Què falta aquí, què ha estat prohibit?», «¿Això, això i allò? Doncs, fem una revista amb tot plegat». Tingué el seu mèrit, perquè *Interviú* és una revista que funcionà i funciona. Però el Grupo Z té ara una vintena de publicacions, i això ja no és el resultat de la suma de dèficits anteriors, perquè la major part són revistes noves i no tenen res a veure amb allò.

—Des d'aleshores s'han anat quedant pel camí quasi totes les publicacions del començament.

—Sí, tret d'*Interviú*, les revistes eròtiques desaparegueren en un moment determinat. També en vam vendre algunes: *Lib*, *Sal* i *Pimienta*, *El Jueves*... Jo mai no negaré que foren nostres, ni que van fer un bon paper en un moment determinat, al començament del grup. Però quan consideràrem que el grup ja estava consolidat, pensàrem que ja no era el moment de tenir-les, ja aspiràvem a un tipus de periodisme distint.

—Vol dir que se'ls feren «impresentables», entre cometes.

—Sens dubte, però això no fou fins que no es pogué fer. Si vols, eren ja poc responsables, però en el seu moment donaren possibilitats de fer periodisme seriós i donaren treball a molta gent. Ara, gràcies a aquelles revistes, hem pogut consolidar el grup, que ha excedit en un mil per cent els seus plantejaments. Tenim una vintena de publicacions, que van d'*Interviú* a *Tiempo*, *Dinero*, *Conocer*, *El Periódico de Catalunya*... o la pròxima que estem preparant, i que ja està a punt d'eixir *Panorama*.

—¿Com serà?

—És un *magazine* que compleix amb els objectius que abans podien tenir revistes com *La Actualidad*, o *Blanco y Negro*, o *La Gaceta Ilustrada*, però actualitzat. El mateix que pot ser un *Paris Match* a França, o un *Stern* a Alemanya. Un *magazine*, on entren temes que puguen interessar tota la família. Tindrà un llançament important, i esperem que també un gran tiratge.

ser un Hersant, un Murdoch, un Berlusconi, un Asensio?

—D'això, d'un entusiasme visceral, d'una devoció per la feina que fan i, és clar, no tenir por al risc, perquè la premsa sempre comporta risc. Jo els conec tots personalment, els grans editors europeus de premsa, i sé que tots ells tenen aquesta faceta.

—¿Com resol un empresari el dilema entre populisme i premsa groga, o entre denúncia i demagògia? ¿Fins on pensa que pot o vol arribar per vendre més?

—És molt difícil decidir-ho objectivament. Pel que fa al Grupo Z, especialment a *Interviú*, sempre dic que nosaltres no busquem sensacionalisme, sinó temes sensacionals, i aquesta és una definició que marca clarament l'objectiu, encara que sembla demagògica. Premsa groga és la que inventa temes inexistents, o que augmenta temes existents fins a una mesura en què deixen de ser-ho. Els temes sensacionals són temes que existeixen de veritat, i que estan esperant que algú els done a la llum

pública, que els destapen. Crec que *Interviú* publica temes sensacionals, no sensacionalisme.

—¿Vol dir que hi ha una mena d'ètica del sensacional?

—Sí, sens dubte. I cal vigilar molt, la gent no té idea de com abans de publicar-se un reportatge, siga del que siga i, sobretot durant l'últim any i mig, s'ha investigat exhaustivament. Darreument, no hem tingut cap querella, i això que hem donat a conèixer coses molt grosses.

—¿Tindria sortida, aquí, el sensacionalisme «dur» estil Bild Zeitung?

—No, crec que ara en sortirà un, de diari sensacionalista, a Barcelona... *El Día*, es dirà. Se'ns convidà a participar-hi i no hem volgut. Crec que aquí té poc a fer un diari sensacionalista. Crec que al públic espanyol i al públic català, contràriament a d'altres públics europeus, no els agraden els temes sensacionalistes, sinó els sensacionals. Ja s'ha demostrat en casos de revistes com *El Caso*, amb una davallada enorme de vendes. El públic s'acaba cansant d'un

DOUBINEC, L'IBERKI

«Z és un símbol de llibertat, només vol dir això».

—¿Qui serà el director?

—Roman Orozco.

—Interviú començà, l'any 76, amb un capital inicial de 500.000 pessetes. ¿Quants diners mou, ara, el Grupo Z?

—Ara tenim uns 30.000 milions de facturació anual. Han estat dotze anys de molta sort, sí, però també de molta feina i de fer un gran actiu de professionals, que, a més, treballen en llibertat.

—Diuen que vostè, com a empresari, intervé directament en el contingut de les seves publicacions, participant en els consells de direcció, opinant, etc.

—Sí, però, és clar, com tenim quinze revistes i tres diaris, a banda de participació en altres mitjans, és molt difícil seguir-ho setmana a setmana. Tan sols puc seguir els grans temes. Crec que, com a president del grup, la meua obligació és contractar bons professionals, bons directors, que tenen tota la confiança de l'empresa per a desenvolupar la seua funció. I, si en algun moment s'acaba, doncs es canvia el director. Però mentrestant, l'empresa té

absoluta confiança en ell, que és el que decideix i deixa de decidir el que troba convenient, amb plena autonomia.

—Els tres grans èxits han estat Interviú, El Periódico de Catalunya i Tiempo. També hi ha dos fracassos importants: El Periódico de Madrid i La Revista.

—Sí, i a més, tots dos a causa d'errors nostres absoluts. En el cas d'El Periódico de Madrid, que durà menys d'un any, per falta de previsió econòmica, perquè el risc era superior a les nostres possibilitats, i haguérem de sacrificar-ne una de les dues edicions. Lògicament, se sacrificà la de Madrid. Si en aquell moment haguéssim tingut prou mitjans, econòmics i tècnics, crec que ara tindria una difusió tremenda. Es conservà la de Barcelona, perquè aquí començà El Periódico, i era una edició fonamentalment catalana. Tindria un gran èxit en qualsevol altre lloc, també, perquè cobreix un espectre molt ampli, sociològicament i política, des de la dreta civilitzada fins al centre-esquerra.

—Potser és que és el diari de la gent que, si no existís aquest, no en llegirien cap altre...

—Sí, crec que ha aconseguit, i és un dels seus mèrits, molts nous lectors de premsa diària.

—¿I Z no enveja un gran diari estatal, com El País?

—Crec que l'èxit estatal que ha assolit El País és molt comparable proporcionalment al que té El Periódico a Catalunya. El País és un gran periòdic, amb uns objectius distints i un públic diferent al d'El Periódico. Si la pregunta és si volem fer un gran diari estatal, doncs sí, l'any que ve pensem fer un gran diari de circulació estatal, distint a El País, que no és el nostre model, però que també serà un gran periòdic de Madrid. És un dels objectius a complir, ara que ja tenim tres diaris «regionals» —El Periódico, Diari de Barcelona i La voz de Asturias—, i aquests són els nostres objectius sanament ambiciosos.

—¿I què passà amb La Revista?

—Fou un fracàs de cap a peus. Era la primera vegada que decidíem de fer, no una revista nova, sinó de copiar una altra revista ja amb molts anys de vida, i, a més, molt consolidada en el seu sector. Crec que copiar és dolent si no es millora el model, i això fou un error de l'empresa, que fitxà un director que... bé, crec que ens equivocàrem. Anàrem a copiar i, damunt, copiàrem malament.

—No foren les fotos de Franco agnificant, doncs.

—No, no, La Revista ja nasqué malament, i seguí malament. No tenia personalitat pròpia, i això es paga.

—Tiempo, en canvi, com la major part de revistes del seu estil, també Cambio 16, han anat «banalitzant» el seu estil, o frivolititzant-lo, perdent contingut polític i econòmic. ¿Ja no interessen els temes polítics?

—Això s'ha anat normalitzant, com la mateixa situació política. Jo no en diria banalització. Passa que és difícil omplir la portada cada setmana amb un tema de política. S'hi poden posar temes socials, temes que interessen la gent, i que no són societat ni política, que potser ja no estan de tanta actualitat com podien estar abans.

—¿I la Z del nom del grup, d'on ve?

—Doncs és l'última lletra de l'alfabet... i bé, és un símbol de llibertat. Z significava llibertat, en la pel·lícula de Costa Gavras que estava tan de moda quan començàvem, i vol dir Llibertat en grec... fins i tot la Z era per a El Zorro un símbol de llibertat. Només vol dir això, llibertat. □